

vist derfor ganske rigtigt, at det bliver paalagt som en Forpligtelse. Ganske vist vil det jo især for større Forretninger, som bruge megen Vekselomsætning osv., være besværligt, men jeg tror, at alle store rationelle Forretninger i øvrigt i det væsentlige allerede føre den Sort Bøger.

Der er dernæst gjort en Forandring med Hensyn til Aktieselskabers Bogholderi. Det blev nemlig i Fjor foreslaaet, at samtlige Medlemmer af Bestyrelserne skulde underskrive Regnskaberne, hvilket vilde have været meget vanskeligt at faa gennemført. Jeg tror derfor, at den højtærede Minister har truffet det rette, naar han foreslaar, at disse Regnskaber for Aktieselskaber skulde underskrives af de i Forretningens daglige Drift ansvarlige Personer. Det vil med andre Ord sige, at det er selve Direktionen, de ledende Mænd, som skal bære Ansvaret, og det er egentlig ogsaa dem, som rettest bør bære det, naar det viser sig, at de fra Aktieselskabets Bestyrelse fremlagte Regnskaber skulde være forkerte.

I den Betænkning, Udvalget afgav i Fjor, havde vi optaget Spørgsmaalet om Bøgenes Stempning, nu foreslaas det jo, at alle skulde autoriseres. De autoriseres frit, men det fritager jo dog ikke for Stempningen. Det er nu saaledes i den bestaaende Lovgivning, at enhver Forretning, der er større end en Høkerforretning og skal have Hovedbog, skal have denne stemplet, hvilket koster 8 Kr., medens de mindre Forretninger faa stemplet for 2 Kr. Men større Forretninger faa ogsaa de øvrige Handelsbøger stemplede for 2 Kr. Der findes ikke noget om Handelsbøgers Stempning i dette Lovforslag, og saa vidt jeg har ladet mig sige — jeg har ikke selv haft Lejlighed til at se det —, saa er der i det Forslag angaaende Stempelskat, som er forelagt i det andet høje Ting, nu foreslaaet, at Hovedbogen fremdeles skal være stemplet til Takst 8 Kr. Vi vare i Fjor i Udvalget enige om at foreslaa, at man gik bort fra denne høje Takst, thi da saa mange mindre Forretninger skulde have Bøger, fandt vi, at 8 Kr. var for meget at forlange. Man gik ud fra, at naar samtlige Handelsbøger, som skulde stemples, altsaa Hovedbog, Kassebog og Statusbog, blev stemplede til Takst 2 Kr. over det hele, saa vilde Resultatet efter en Beregning, som blev foretaget, omtrent blive det samme for Finans-kassen. Der er sket den Forandring, at den Masse af Kassebøger, som ifølge det i Fjor forelagte Lovforslag skulde føres, ikke nu behøver at føres, idet alle Salg i de Forretninger, som have aabent Udsalg, naar

der sælges mod kontant Betaling, kunne indføres som en enkelt Post. Saa vil det forholdsvis kun blive faa Kassebøger, og man vilde saa ikke have noget imod, at samtlige Bøger stempledes og til Takst 2 Kr.

I det hele og store kan jeg paa min Gruppens Vegne tiltræde dette Lovforslag og mener, at det meget hurtigt vil kunne føres igennem her i Tinget. Der er fra anden Side nævnt, at det muligvis kunde være rigtigt at underkaste Lovforslaget en — om end ret hurtig — Udvalgsbehandling, om hvilket jeg senere skal tillade mig at stille Forslag.

Der er saa kun en eneste Bemærkning, jeg vil tillade mig at gøre, og det er en Henstilling til den højtærede Minister, om det ikke, nu da en Mængde mindre Forretninger skulde have Bogføringspligt, kan bestemmes, at samtidig med, at Bøgerne autoriseres og tilbageleveres fra vedkommende Myndighed, skal der medfølge et Eksemplar af Loven om Bogføring. Det er naturligvis enhvers Pligt at kende de Love, hvorunder han handler og virker, men man ved saa godt fra det daglige Liv, at Folk ikke vide, hvor den eller den Lov findes. Hvis imidlertid en saadan Bestemmelse blev indført, havde Folk ikke noget at beklage sig over, naar det en skønne Dag skulde vise sig, naar Forretningen gik i Stykker, og de gik konkurs, at Regnskaberne ikke vare behørigt førte. Hvis de saa kom og sagde: Ja, Gud bevares, det vidste vi jo ikke noget om, saa havde de faaet Loven, den Gang deres Bøger blev autoriserede.

Jeg skal altsaa tillade mig at anbefale dette Lovforslag til hurtig Fremme i det høje Ting.

Lauridsen: Jeg skal ganske kort paa min Gruppens Vegne anbefale Lovforslaget. Der er i dette taget alt muligt Hensyn til det Udvalg, der i Fjor blev nedsat, og der er kun ganske enkelte Ting, som jeg kunde tænke mig at indvende imod Lovforslaget. Der er f. Eks. dette, at mindre Haandværkere maaske vanskeligt kunne overkomme at føre Bøger, som det her forlanges. Men ellers synes jeg, at Lovforslaget fremtræder i en Skikkelse, som jeg paa det bedste kan anbefale. Jeg kunde have Lyst til at spørge den højtærede Handelsminister, om Hovedbøger skulde stemples. Det blev vedtaget af Udvalget i Fjor, som ogsaa nævnt af den foregaaende ærede Taler, at alle Bøger skulde stemples. Der staar nu i § 4, at Bøgerne skulde autoriseres, og at det sker uden Betaling. Men jeg kunde have Lyst til at vide, hvorledes det hænger sam-